

29032025
13-U-02.02Pg
Verzija: 8

KORISNIČKO UPUTSTVO

aplikacija

„NLB TRADER“

SADRŽAJ
STRANA

I	KORISNIČKO UPUTSTVO za korišćenje Web aplikacije „NLB TRADER“	4
1)	Preduslovi za korišćenje aplikacije „NLB TRADER“	4
2)	Pristupanje aplikaciji	4
☐	Fizička lica	5
☐	Pravna lica	7
3)	Rad u aplikaciji NLB Trader	8
II	ISPOSTAVLJANJE NALOGA NA DOMAĆEM TRŽIŠTU – BEOGRADSKA BERZA AD	9
1)	Opšte napomene	9
2)	Kontrolne table	10
3)	Pregled naloga	16
4)	Portfolio	19
III	TRGOVANJE NA INOSTRANIM TRŽIŠTIMA	21
1)	Važne napomene za ino trgovanje	21
2)	Opcija ino trgovanje	22
	Opcija podešavanja	24

Internim aktima Službe za brokersko dilerske poslove predviđeno je ispostavljanje naloga putem Web aplikacije „NLB Trader“, za domaće i inostrana tržišta.
Ovo Korisničko uputstvo namenjeno je klijentima koji su se opredelili za korišćenje aplikacije „NLB Trader“.

OPŠTE NAPOMENE

„**NLB Trader**“ nastao je sa namerom da NLB Komercijalna banka AD Beograd (u daljem tekstu: Banka) svojim klijentima omogući nov, moderan način pružanja investicionih usluga - trgovanje finansijskim instrumentima/hartijama od vrednosti (u daljem tekstu FI/HOV) na domaćem i inostranim tržištima, na kvalitativno višem nivou – trgovanjem iz fotelje.

„**NLB Trader**“ nastao je sa ciljem da podigne opšti nivo kvaliteta usluga Banke i doprinese daljem poboljšanju njenog renomea.

S obzirom na tehničko izvođenje aplikacije koja se u većem delu izvršava u Web pretraživaču, nije predviđeno korišćenje opcije za „Refresh/Reload“ jednom učitane stranice.

NLB Komercijalna banka AD Beograd, kao Banka prvog izbora za klijente i lider u pružanju bankarskih usluga u našoj zemlji i dalje teži neprestanim inovacijama uzimajući u obzir najrazličitije potrebe svojih klijenta.

I KORISNIČKO UPUTSTVO za korišćenje Web aplikacije „NLB TRADER“

1) Preduslovi za korišćenje aplikacije „NLB TRADER“

- odobren Zahtev za korišćenje „NLB trader“ aplikacije, ¹
- zaključen Ugovor o pružanju investicionih usluga,
- popunjen Upitnik za kategorizaciju klijenta,
- zaključen Ugovor o korišćenju aplikacije „NLB Trader“,
- otvoreni i aktivni tekući i namenski novčani računi za trgovanje FI koji se vode isključivo u Banci,
- aktiviran servis Web E-banke za fizička lica, odnosno HAL E-banke za pravna lica,
- otvoren račun FI/HOV koji se vodi u NLB Komercijalnoj banci AD Beograd.

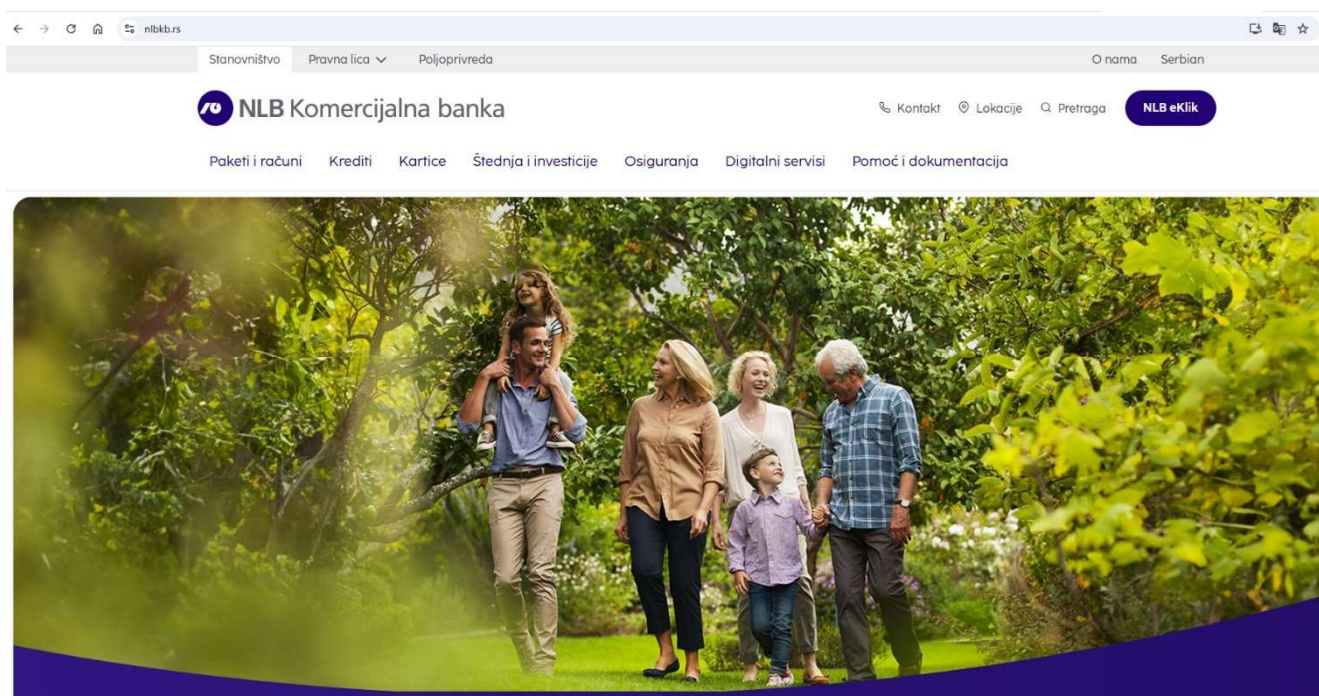
2) Pristupanje aplikaciji

Aplikacija je vizuelno prilagođena i za korišćenje na mobilnim uređajima, telefonima i/ili tabletima sa iOS i Android operativnim sistemima. Pristupa se na isti način, preko pretraživača (preporučljivo Chrome ili Mozilla). Ova opcija je dostupna samo korisnicima fizičkim licima².

Aplikaciji „**NLB Trader**“ se pristupa otvaranjem stranice <https://trader.nlbkb.rs> u nekom od podržanih pretraživača ili preko sajta Banke na sledeći način:

Početna stranica sajta Banke > > sekcija Stanovništvo > Štednja i investicije > NLB trader
(Slike 1 – 3).

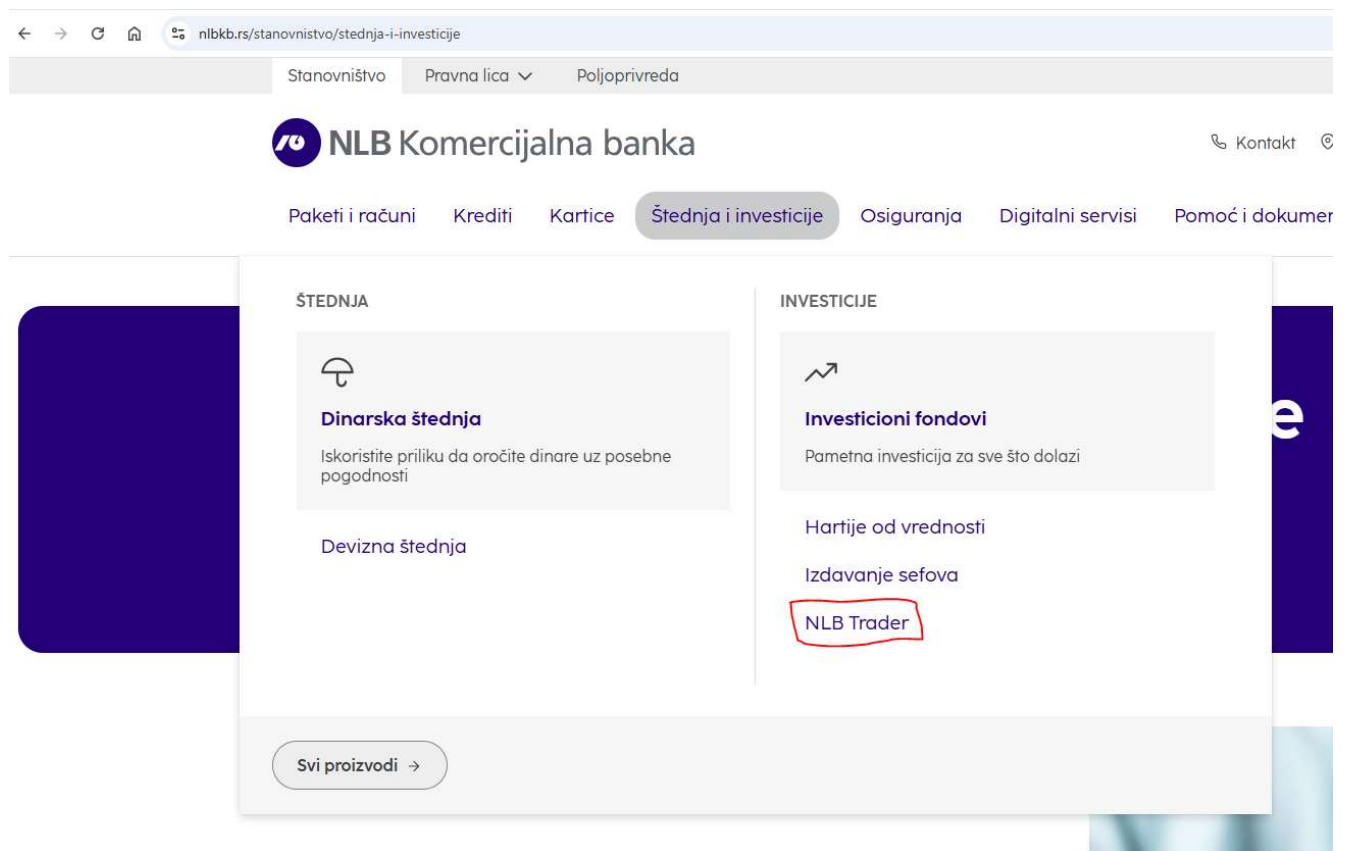
Slika 1. Početna stranica sajta Banke

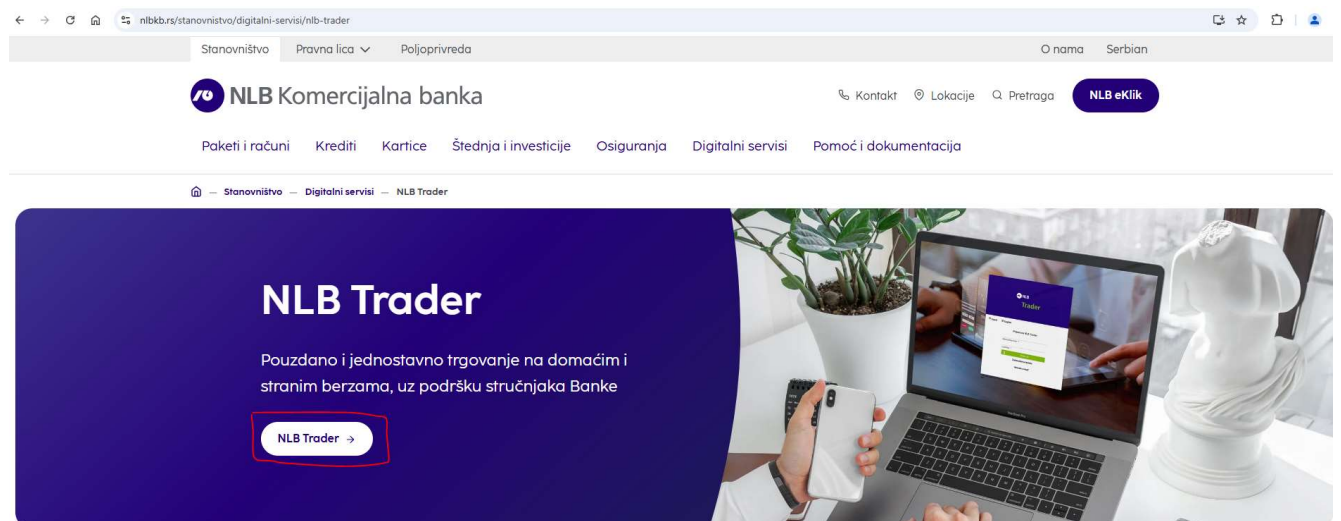
¹ Banka zadržava diskreciono pravo da ne odobri korišćenje NLB trader aplikacije po podnetom zahtevu, bez daljeg obrazloženja

² Za pravna lica videti tačku **Pravna lica**

Slika 2.

Slika 3.

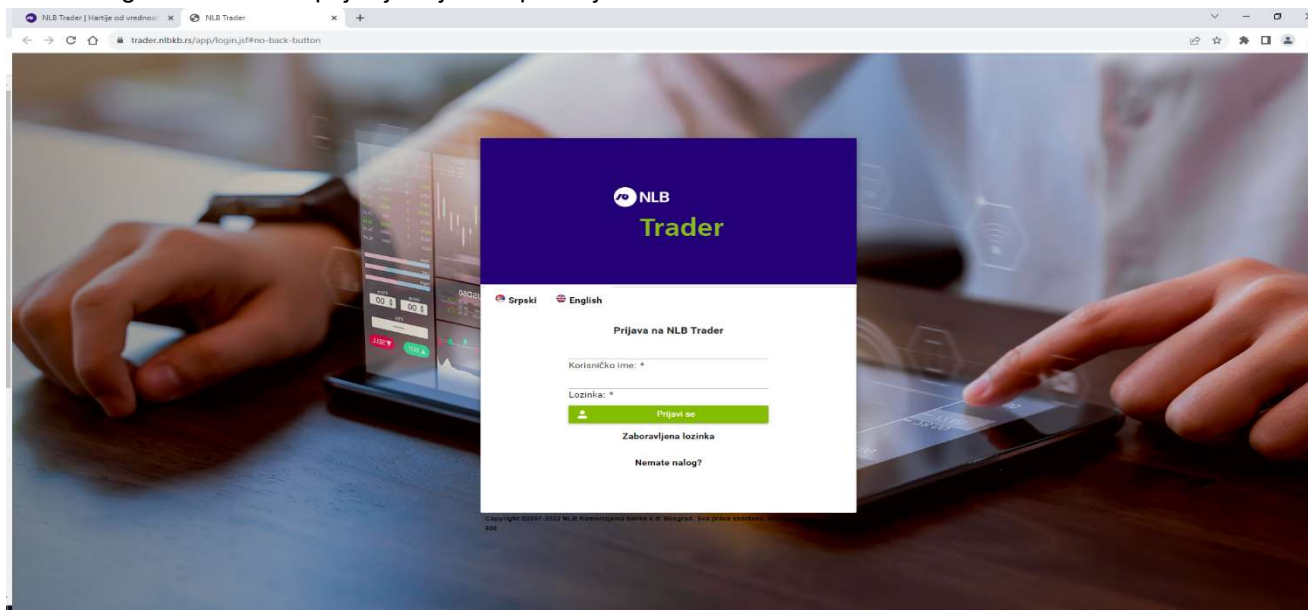

Klikom na opciju **NLB Trader** nastavljate rad.

Pritisnite F11 ukoliko želite da aplikacija bude prikazana preko celog ekrana.

- **Fizička lica** aplikaciji pristupaju na sledeći način:

Slika 4. Izgled stranice za prijavljivanje na aplikaciju

Otvora se početna stranica aplikacije gde se unose kredencijali: **korisničko ime** je automatski definisano (nije ga moguće menjati) – poslato je na mail koji ste naveli u Zahtevu, a **lozinka** se može promeniti nakon uspešnog prvog ulaska u aplikaciju (lozinku preuzimate u ekspozituri prilikom zaključenja ugovora).

Izbor srpskog ili engleskog jezika korisničkog interfejsa postiže se klikom na ikonice Srpski/English.

U slučaju pogrešno unetih identifikacionih podataka sistem obaveštava korisnika o postojanju greške i zahteva ponavljanje unosa.

Najčešći problemi prilikom pristupa aplikaciji su sledeći:

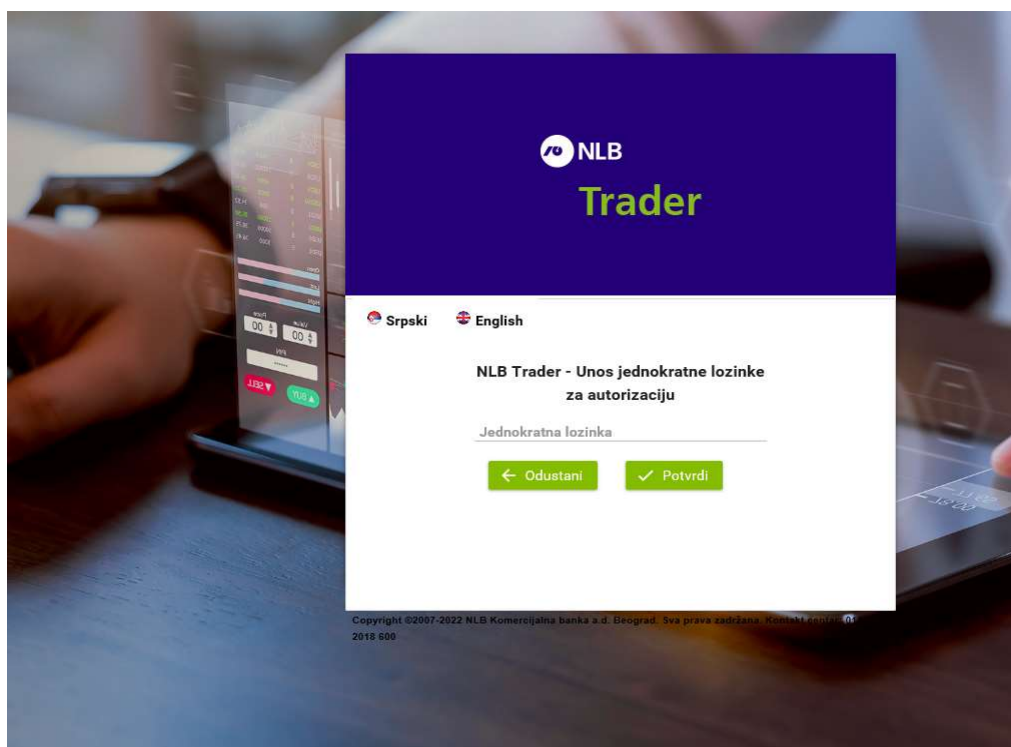
- Grešite prilikom unosa korisničkog imena i/ili lozinke i tada dobijate poruku „*Korisničko ime i lozinka se ne poklapaju*“;
- Posle unosa korisničkog imena i lozinke dobijate poruku „*Greška prilikom generisanja jedнокratne lozinke*“ – nije Vam aktiviran web e-banking i SMS OTP servis ili ste blokirali SMS OTP servis, javite se Kontakt centru 011/20-18-600;
- „*Korisnički nalog je blokiran*“ – pogrešno ste uneli lozinku 3 puta i blokirali korisnički nalog, javite se brokerima;
- Za potvrdu koda za autorizaciju (dobijenog SMS-om) koristite tipku „enter“.

Ukoliko je klijent zaboravio lozinku, na početnoj stranici (Slika 4.), postoji link **Zaboravljena lozinka**. Ulaskom na ovaj link, otvara se nova stranica. Unosom korisničkog imena i klikom na dugme „Izmeni“, kreira se nova lozinka koja se automatski šalje na e-mail koji je klijent prijavio prilikom registracije za korišćenje aplikacije „NLB Trader“.

Nakon ispravnog unosa identifikacionih podataka, sistem će automatski generisati OTP kod – broj za autorizaciju, koji će u SMS poruci biti prosleđen na Vaš broj mobilnog telefona.

Dobijeni broj za autorizaciju naloga se unosi u polje **Jednokratna lozinka** (prikaz je na slici 5.)

Slika 5. Izgled stranice za unos jednokratne lozinke

VAŽNO: prvi pristup aplikaciji mora biti sa lozinkom koju ste dobili u ekspozituri prilikom zaključenja ugovora.

- **Pravna lica** - neophodan je kvalifikovani elektronski sertifikat koji se izdaje po proceduri Web e-bank NLB Komerčijalne banke AD Beograd. Početni korak je unos **PIN koda** za autorizaciju sertifikata. Nakon autorizacije se otvara stranica za unos korisničkog imena i lozinke za NLB Trader.

Ako je sve ispravno uneto, ulazi se u aplikaciju.

Podrška korisnicima je dostupna u toku radnog vremena, radnim danima od 08:30 do 16:30.

Nakon prvog pristupa aplikaciji, poželjno je promeniti lozinku. Lozinka se menja u opciji „**Podešavanja profila**“, koja se aktivira klikom na Vaše ime.

Slika 6.

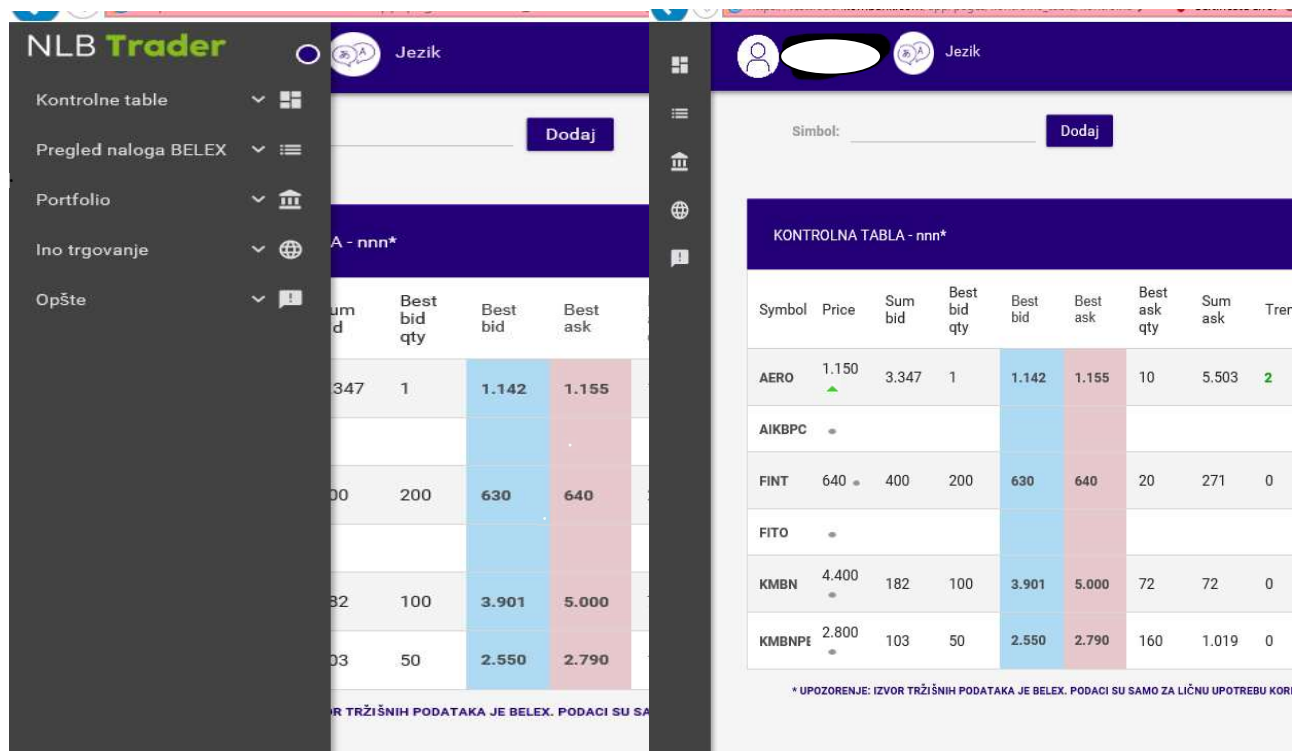

Lozinka mora sadržati najmanje 8 karaktera – kombinaciju malih i velikih slova i brojeva.

3) Rad u aplikaciji NLB Trader

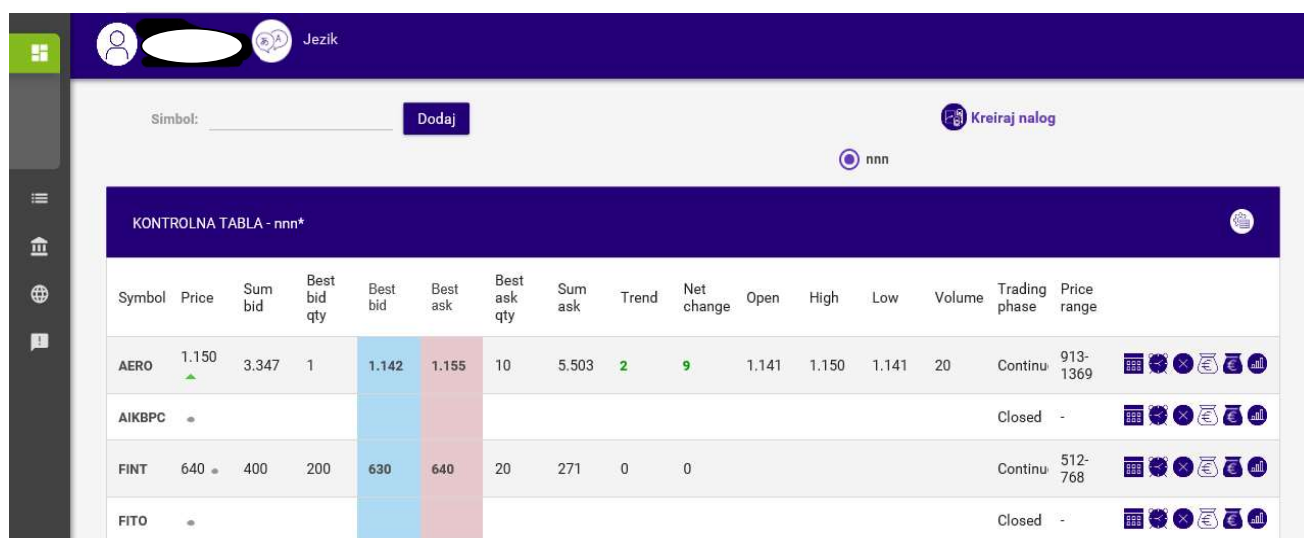
Na početnoj stranici aplikacije NLB Trader sa leve strane nalazi se Izborni meni.

Slika 7. Izborni meni na početnoj stranici

Aplikacija prvo otvara kontrolnu tablu Belex 15, koju tokom rada možete prilagoditi svojim potrebama.

Slika 8.

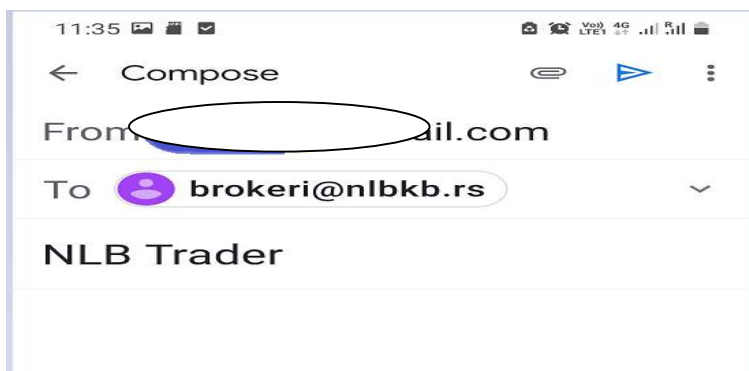
Značenje pojedinih opcija Izbornog menija

- **Kontrolne table** - table za prikaz tržišnih podataka o izabranim FI/HOV (samo za Beogradsku berzu). Tabla za prikaz se kreira unošenjem simbola hartije u polje Simbol i klikom na „Dodaj“
- **Pregled naloga Belex** – istorijski prikaz ispostavljenih naloga na Beogradskoj berzi, po vrstama naloga

- **Portfolio** – prikaz tabela sa domaćim i/ili ino FI/HOV koje klijent ima na računu u NLB Komercijalnoj banci AD Beograd,
- **Ino trgovanje** – segment u kome se može proveriti stanje novčanih računa, vršiti ispostavljanje i pregled naloga za trgovanje na inostranim berzama,
- **Opšte** – link za kontakt sa brokerima.

Klikom na link **Kontaktirajte nas** otvara se mail box (Slika 9). Koristite ga za brzu komunikaciju sa brokerom.

Slika 9.

II ISPOSTAVLJANJE NALOGA NA DOMAĆEM TRŽIŠTU – BEOGRADSKA BERZA AD

1) Opšte napomene

Naloge za trgovanje možete ispostavljati od 00 do 24 sata.

Svi nalozi koji su ispostavljeni posle 14:00 časova (zatvaranje trgovačkog dana) automatski se prebacuju za unos u Belex fix za sledeći trgovački dan, po vremenskom redosledu prijema.

Napomena: Kod naloga koji su ispostavljeni posle 13:54 časova za tekući dan, postoji mogućnost da ne budu prosleđeni u Belex fix. U tom slučaju ovi nalozi se automatski prenose za unos narednog trgovačkog dana. Ovo se može desiti iz razloga postojanja velikog broja ispostavljenih naloga.

Za naloge kupovine koji su ispostavljeni po tržišnoj ceni posle 13:54 časova za tekući dan, rezervisana sredstva na namenskim novčanim računima za kupovinu se obračunavaju u vrednosti dva uzastopna maksimalna povećanja cene hartije od cene na zatvaranju prethodnog dana, a u zavisnosti od tržišta na kome se nalog ispostavlja (različite zone fluktuacije).

Obaveštenja o statusima naloga dobijate u realnom vremenu na e-mail adresu i šalju se prilikom:

- Unosa naloga (sem za naloge na čekanju I stop limit naloge),
- Aktivacije stop limit naloga i naloga na čekanju,
- Realizacije naloga (delimične ili potpune),
- Isteka naloga.

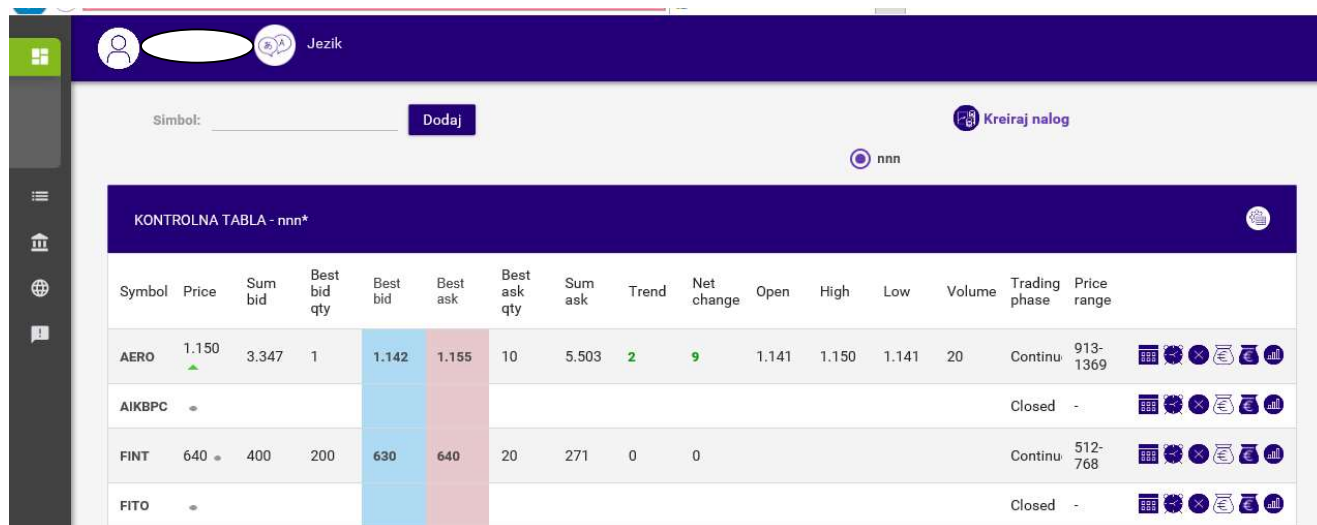
Ukoliko se utvrdi da je nalog koji ste ispostavili u suprotnosti sa Ugovorom o korišćenju aplikacije za Web naloge „NLB Trader“, putem e-pošte dobićete poruku da je Vaš nalog odbijen za prijem i biće Vam blokirana aplikacija. Služba za brokersko dilerske poslove zadržava pravo odbijanja unosa naloga u sistem za trgovanje Beogradske berze, u skladu Ugovorom o korišćenju aplikacije.

U slučaju delistiranja ili privremene obustave trgovanja za pojedine hartije, putem e-pošte primićete poruku da je Vaš nalog odbijen za prijem zbog nemogućnosti unosa istog u sistem za trgovanje Beogradske berze.

2) Kontrolne table

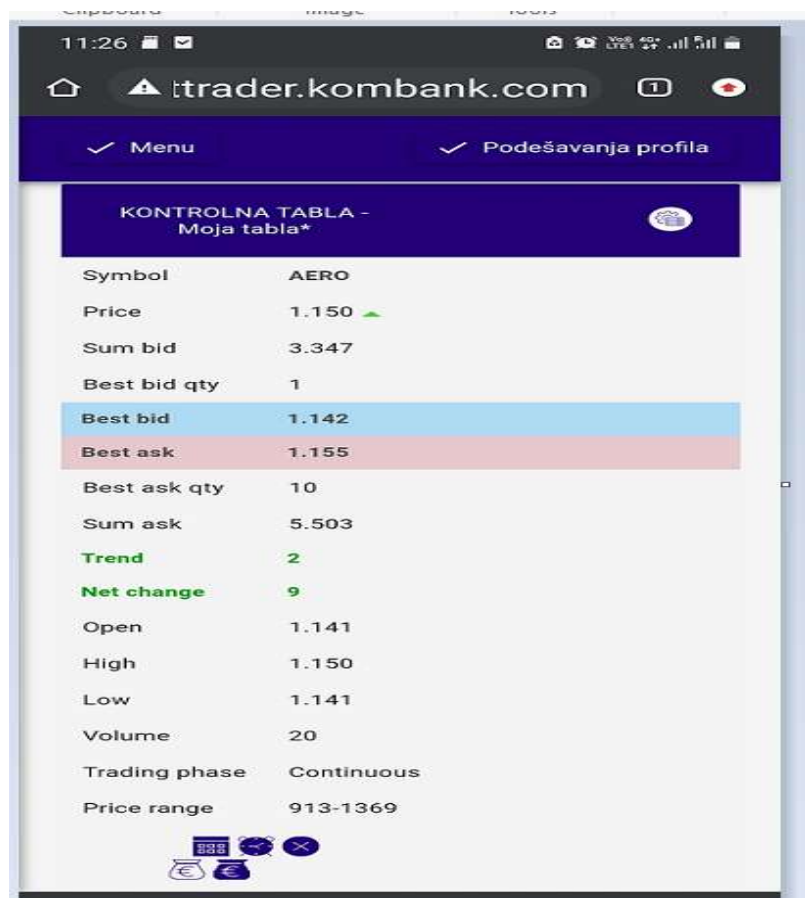
Ovaj deo aplikacije se odnosi na Beogradsku berzu (Slika 10a i 10b).

Slika 10a. Izgled kontrolne table na računaru

Symbol	Price	Sum bid	Best bid qty	Best bid	Best ask	Best ask qty	Sum ask	Trend	Net change	Open	High	Low	Volume	Trading phase	Price range
AERO	1.150 ▲	3.347	1	1.142	1.155	10	5.503	2	9	1.141	1.150	1.141	20	Continu	913-1369
AIKBPC	•													Closed	-
FINT	640 •	400	200	630	640	20	271	0	0					Continu	512-768
FITO	•													Closed	-

Slika 10b. Izgled table na mobilnim uređajima

Symbol	AERO
Price	1.150 ▲
Sum bid	3.347
Best bid qty	1
Best bid	1.142
Best ask	1.155
Best ask qty	10
Sum ask	5.503
Trend	2
Net change	9
Open	1.141
High	1.150
Low	1.141
Volume	20
Trading phase	Continuous
Price range	913-1369

Nakon ispravnog prijavljivanja inicijalno se otvara stranica „Belex 15“ koja je formirana od hartija koje čine grupu Belex 15, a nakon toga posle svakog novog prijavljivanja otvara se poslednja korišćena tabla (ukoliko je korisnik kreirao posebne table za praćenje).

Možete kreirati (Slika 11.) najviše 5 tabli za prikaz (npr. glavna tabla, obveznice, tabla sa hartijama u portfoliju,...) sa listom FI/HOV koje želite da pratite. Table možete preimenovati, postaviti kao početnu prilikom ulaska u aplikaciju i obrisati.

Slika 11. Podešavanje kontrolnih tabli

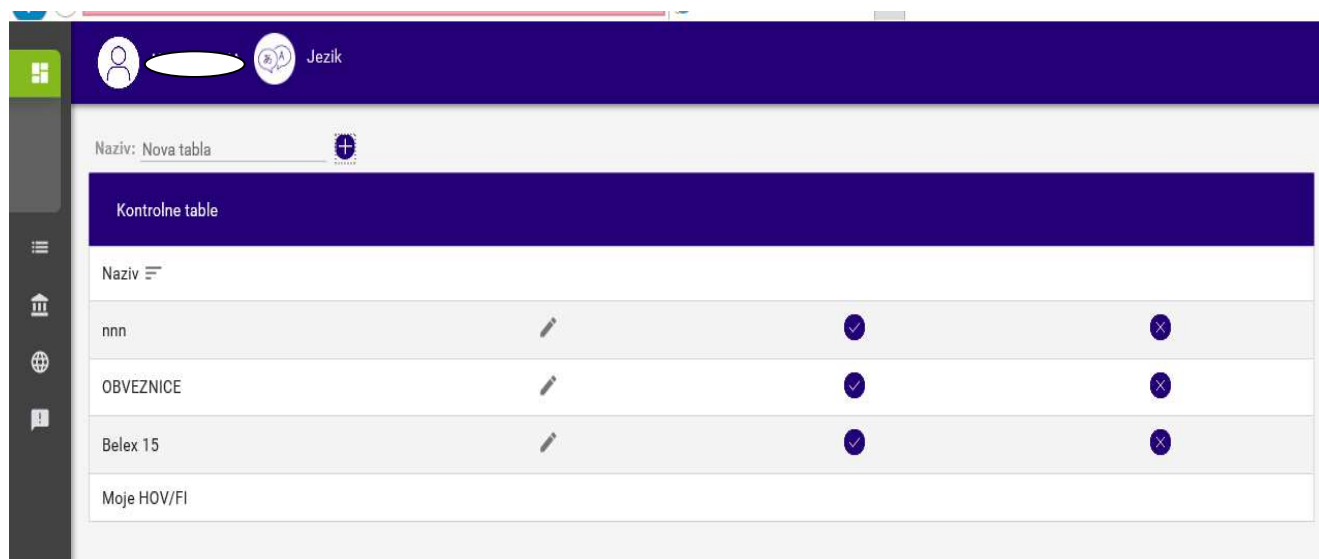
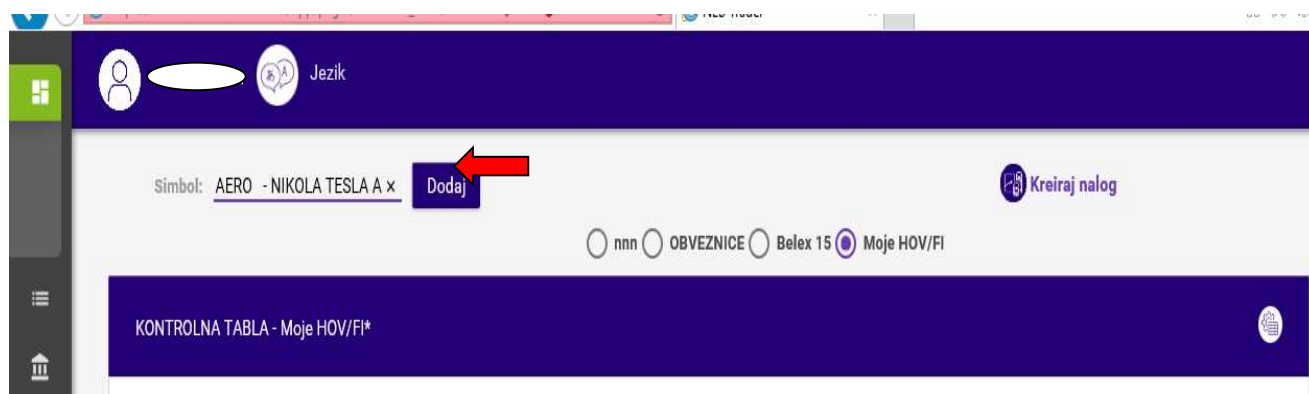

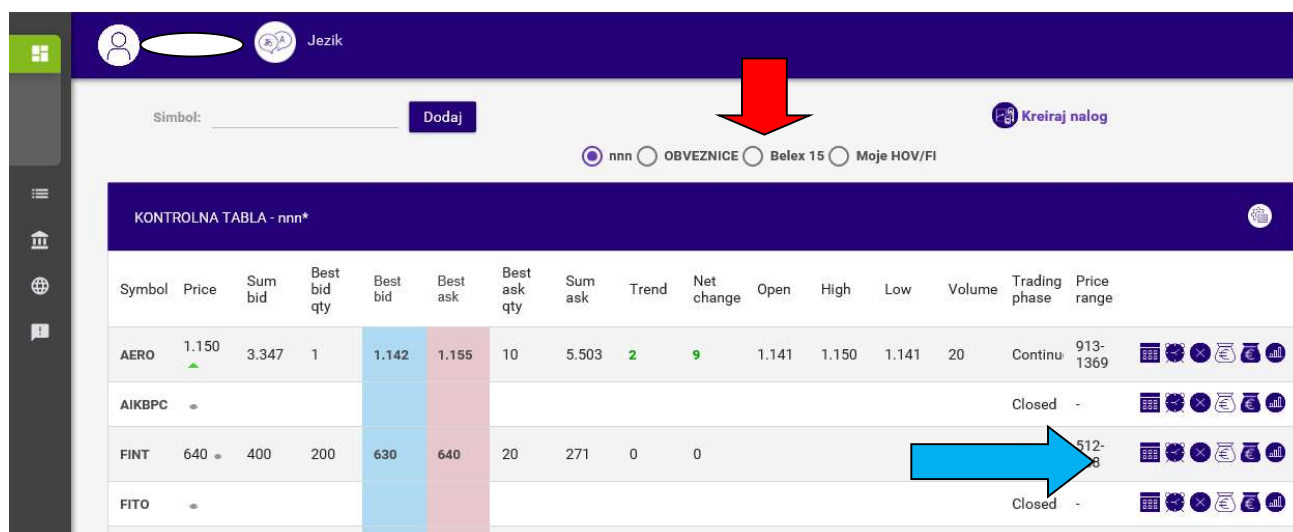
Tabla za prikaz se kreira unošenjem simbola hartije u polje Simbol i klikom na „Dodaj“.

Slika 12. Dodavanje simbola

Klikom na željenu tablu prelazite sa jedne na drugu tablu – crvena strelica (Slika 13.).

Slika 13.

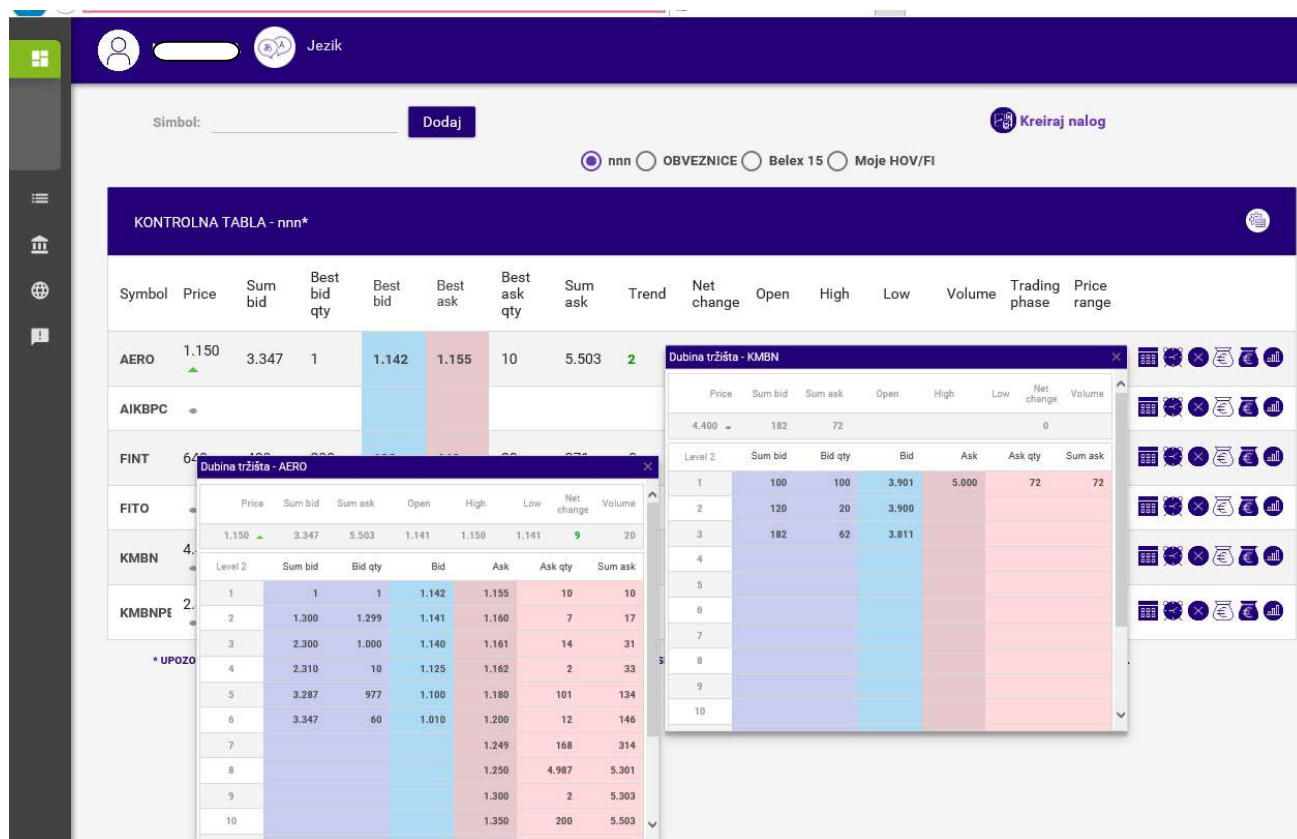
Banka putem aplikacije NLB Trader distribuira izvorne podatke sa Beogradske berze a.d. odmah po njihovom prijemu. Preko ove stranice omogućeno je praćenje u realnom vremenu, dešavanja na Beogradskoj berzi.

Na ovoj stranici nalaze se i sledeće ikonice – plava strelica (Slika 13.):

- – Ikonica za dubinu
- – Podešavanje „alarma“ (alert)
- – Brisanje odabrane hartije sa liste
- – Nalog kupovine
- – Nalog prodaje
- – Istorijski pregled

Odabirom ikonice - **Ikonica za dubinu**, otvara se prozor u kome je prikazana dubina tržišta odabrane HOV. Prozor možete pomerati po ekranu (držeći za traku hedera), a takođe možete otvoriti dubinu za više hartija (Slika 14.).

Slika 14. Dubina tržišta

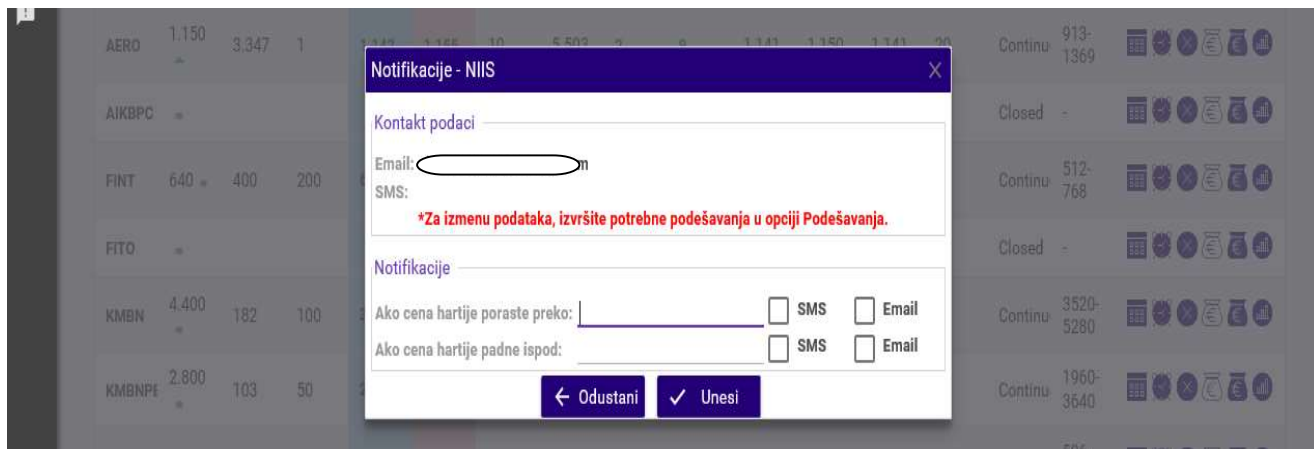

Odabirom ikonice - „**Podešavanje „alarma“**“ otvara se prozor za podešavanje automatske notifikacije izabrane HOV/FI (Slika 15.). Kada hartija na berzi dostigne definisanu cenu, dobijate SMS i/ili e-mail poruku (u zavisnosti od načina notifikacije za koji ste se opredelili).

Takođe, iz ovog prozora možete ispostaviti kupovni i prodajni stop limit nalog koji se automatski aktivira (pušta na berzu) sa dostignutom zadatom cenom.

VAŽNA NAPOMENA: Ovaj servis funkcioniše samo za prvi trenutak prelaska limita. Posle svake primljene SMS/e-mail poruke, ako želite nova obaveštenja, potrebno je ponovo odrediti – podesiti zadati nivo.

Slika 15. Podešavanje alarma

Notifikacije - NIIS

Kontakt podaci

Email:

SMS:

**Za izmenu podataka, izvršite potrebne podešavanja u opciji Podešavanja.*

Notifikacije

Ako cena hartije poraste preko: ☐ SMS ☐ Email

Ako cena hartije padne ispod: ☐ SMS ☐ Email

← Odustani ✓ Unesi

Klikom na ikonicu - **Istorijski pregled**, korisniku je omogućen uvid u istorijski pregled odabrane FI/HOV.

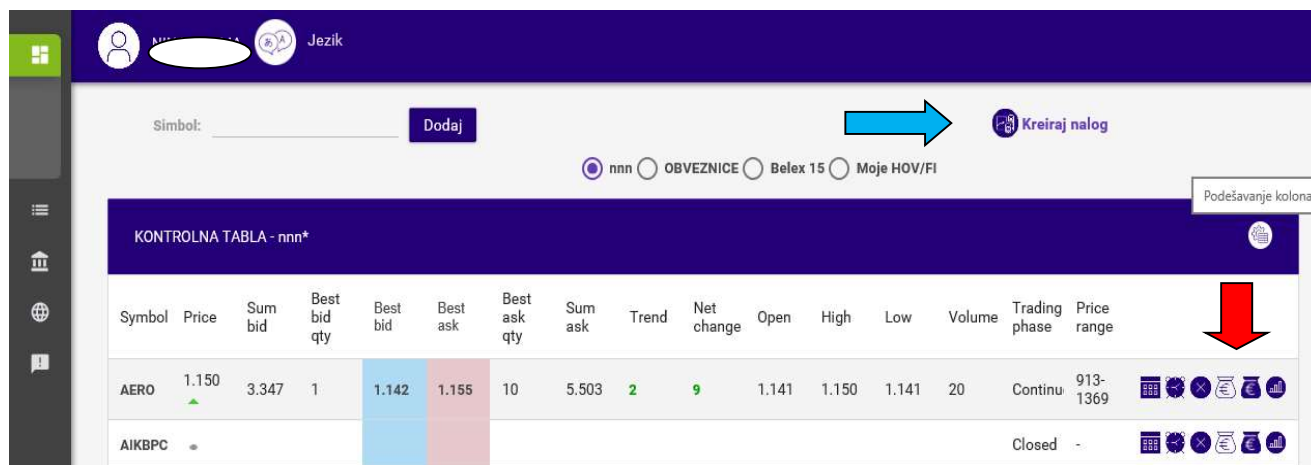
Slika 16.

Datum od:		10.11.2020						
Datum do:		11.12.2020						
Datum	Cena na zatvaranju	Obim	Promet	Cena na otvaranju	Min	Max	Ukupna ponuda	Ukupna tražnja
10.11.2020	939	0	0				11.823	1.641
12.11.2020	939	0	0				11.833	1.117
13.11.2020	928	15	13.894	908	908	930	12.466	2.125
16.11.2020	910	3	2.730	910	910	910	12.777	946
17.11.2020	920	9	8.210	910	910	920	12.889	798
18.11.2020	924	12	11.088	924	924	924	12.891	776
19.11.2020	920	10	9.200	920	920	920	12.898	758
20.11.2020	910	1	910	910	910	910	13.567	746
23.11.2020	910	4	3.640	910	910	910	13.579	245
24.11.2020	928	330	306.191	905	905	930	13.760	546

Podešavanje kolona

Odabirom ikonice - **Podešavanje kolona** otvara se prozor sa spiskom (Slika 17.) kolona koje možete izbaciti iz prikaza ili vratiti po potrebi.

Slika 17.

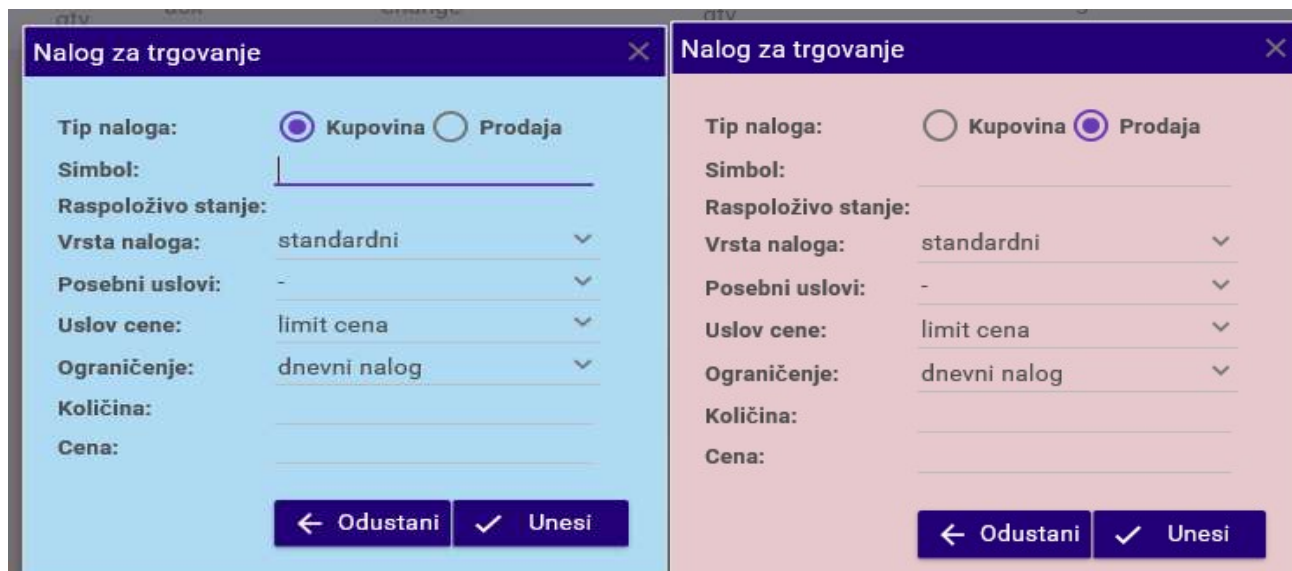

Nalozi za kupovinu i prodaju mogu se kreirati sa table (crvena strelica) ili odabirom ikonice **Kreiraj nalog** (plava strelica):

- – Nalog kupovine
- – Nalog prodaje
- - Kreiraj nalog

Odabirom navedenih ikonica otvara se prozor za ispostavljanje naloga za kupovinu ili prodaju.

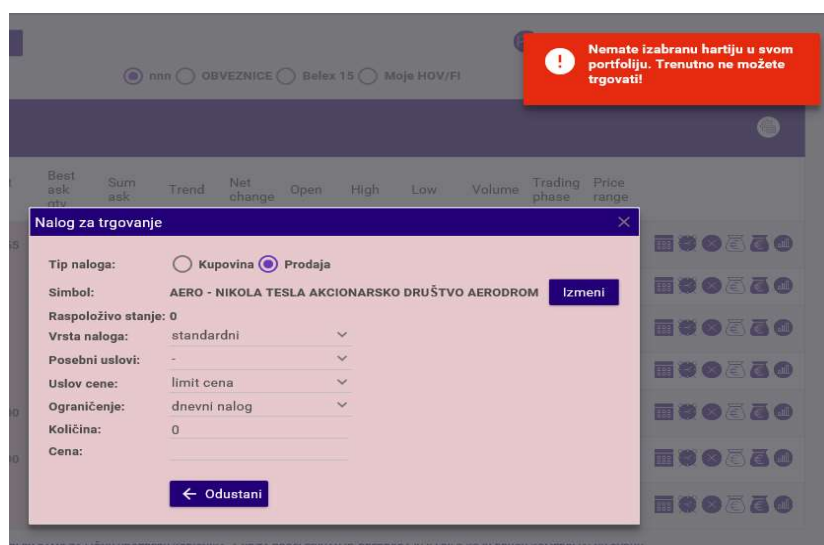
Slika 18.

Vrši se odabir opcije kupovina ili prodaja, unosi se simbol hartije (dovoljno je uneti dva početna slova, što inicira otvaranje padajućeg niza sa ponuđenim simbolima FI/HOV. Unosom narednog slova simbola sužava se niz. Klikom na traženi simbol isti se upisuje, a u nalogu se automatski popunjava polje „Raspoloživo stanje“ (novca u slučaju odabira naloga za kupovinu, odnosno hartija, kod naloga prodaje).

U slučaju da nalog nije pokriven (u novcu ili hartijama) pojavljuje se obaveštenje: „Nemate dovoljno novčanih sredstava, odnosno, nemate hartija u svom portfoliju – trenutno ne možete trgovati!“

Slika 19.

Kod naloga za kupovinu, raspoloživa sredstva predstavljaju limit za ispostavljanje naloga. Ukoliko se ispostavlja nalog koji prelazi limit, nalog će biti automatski odbijen i biće ispisana adekvatna poruka. Sa svakim ispostavljanjem naloga za kupovinu, limitirana sredstva se rezervišu za iznos transakcije uvećane za postojeće troškove - provizije (brokera, banke za saldiranje, berze i CRHOV). Provizije su definisane u aplikaciji i mogu ih menjati samo ovlašćena lica - administratori sistema. Sredstva se oslobađaju ukoliko se nalog opozove, ali tek nakon unosa u aplikaciju BELEX FIX i samo za iznos izvršenog opoziva. To znači da, ukoliko je u međuvremenu nalog kupovine delimično realizovan, vrši se opoziv nerealizovane količine i za taj iznos (nerealizovana količina x cena) sredstva se oslobađaju.

Napomena:

Klijenti koji imaju namenske devizne račune za kupovinu akcija na domaćem tržištu, zbog saldiranja transakcija u dinarima i eventualnih negativnih kursnih razlika, od trenutka ispostavljanja/realizacije naloga do dana saldiranja, moraju računati da je raspoloživo stanje sredstava umanjeno, odnosno rezervisana suma je uvećana za 5% od ukupnih troškova transakcije.

Neophodno je ispravno popuniti elemente naloga:

- **tip naloga** (kupovina ili prodaja)
- **simbol**
- **vrsta naloga** (standardni, stop-limit, na čekanju):
 1. standardni;
 2. stop limit – izborom ove opcije dajete nalog koji će **biti** ispostavljen u sistem Belex tek nakon dostizanja zadate cene na berzi. Novac i hartije se rezervišu odmah nakon ispostavljanja naloga. Sredstva se oslobađaju ukoliko korisnik obriše stop limit nalog. Prilikom aktivacije (u trenutku dostizanja zadate cene) ovaj nalog se može odbiti ukoliko korisnik ima aktivne naloge sa kojima se stop limit nalog može potencijalno upariti. Korisnik neće dobiti poruku da je nalog odbijen, već će se nalog nalaziti u pregledu odbijenih naloga;
 3. na čekanju – ova opcija se koristi zbog brzine, odnosno data je mogućnost da pripremite koliko je god potrebno naloga i u Vama odgovarajućem trenutku iste aktivirate (pošaljete). Novac i hartije se rezervišu nakon aktivacije naloga. Ukoliko u trenutku aktivacije naloga nemate dovoljno sredstava (novca/hartija) nalog će biti odbijen. Nalog će biti odbijen i ukoliko u trenutku aktivacije može doći do „cross-a“ (potencijalno uparivanje Vaših kupovnih i prodajnih naloga).
- **posebni uslovi** (Iceberg, FOK, IOC) nije obavezan element naloga. Postoji mogućnost odabira, sa padajuće liste, jedne od opcija:
 1. Iceberg nalog (nalog sa skrivenom količinom) je nalog delimično skriven od tržišta. Prilikom unosa naloga mora biti specificirana ukupna količina hartija i vidljiva količina hartija. Vidljiva količina na Iceberg nalogu mora biti minimalno 10% od ukupne količine hartija. Minimalna ukupna količina na Iceberg nalogu prilikom ispostavljanja naloga je 100 hartija. Iceberg nalog je moguće

- ispostaviti na svim tržišnim segmentima, a trajanje naloga je standardno (dnevni, do dana ili do opoziva);
2. Fill or Kill (FOK) - Sve ili ništa trenutno, je vrsta uslova za izvršenje postojećih standardnih naloga. Ukoliko postoje uslovi na tržištu, realizuju se u potpunosti (celokupna količina) i to odmah po unosu u sistem za trgovanje. Ukoliko nije moguće realizovati celokupnu količinu – odmah, nalog se automatski povlači.
 3. Immediate or Cancel (IOC) - Nalozi sa ovim uslovom izvršavaju se delimično ili u potpunosti prilikom unosa u knjigu naloga i sva preostala nerealizovana količina se automatski povlači.

IOC i FOK nalog se primenjuju kod kontinuiranog trgovanja u dozvoljenim fazama, u skladu sa Pravilima poslovanja Beogradske berze, a po vremenu trajanja mogu biti samo dnevni.

- **uslov cene** (tržišna ili limit cena),
- **ograničenje** – vremensko (dnevni, do određenog dana, do opoziva),
- **količina** hartija (broj hartija),
- **cena** se unosi kao ceo broj kada se radi o trgovanju akcijama, a u nalogima za trgovanje obveznicama, cena je izražena u indeksu čija vrednost može sadržati do 4 decimalna mesta.

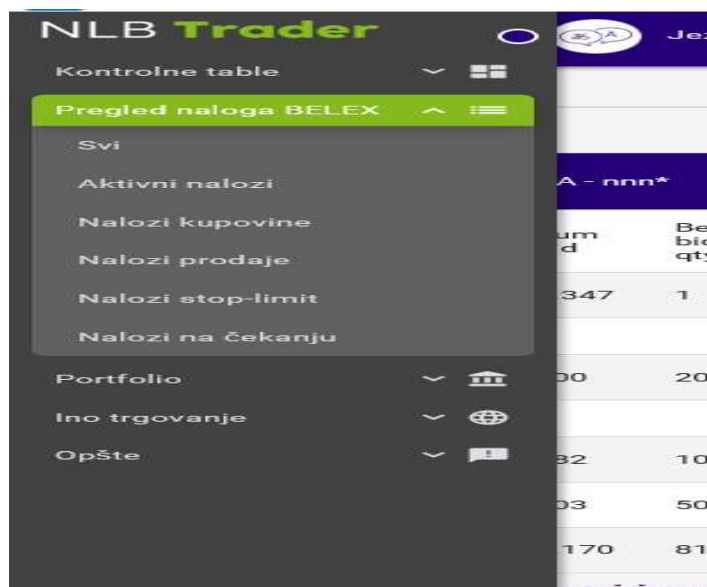
Kada su popunjeni svi neophodni podaci, potrebno je kliknuti na dugme „Unesi“. Korisnik aplikacije može i odustati od ispostavljanja naloga odabirom opcije „Odustani“.

Ukoliko je sve dobro popunjeno, generiše se pregled podataka koji su uneti i vrši se potvrda ispostavljenog naloga. Ukoliko ima grešaka, generiše se poruka za zahtevom za ispravkom/dopunom neispravno unešenog polja.

3) Pregled naloga

U ovom segmentu se mogu pretražiti nalozi ispostavljeni za trgovanje na Beogradskoj berzi. Podeljen je na sledeće opcije: [Svi](#), [Aktivni nalozi](#), [Nalozi kupovine](#), [Nalozi prodaje](#), [Nalozi stop-limit](#), [Nalozi na čekanju](#).

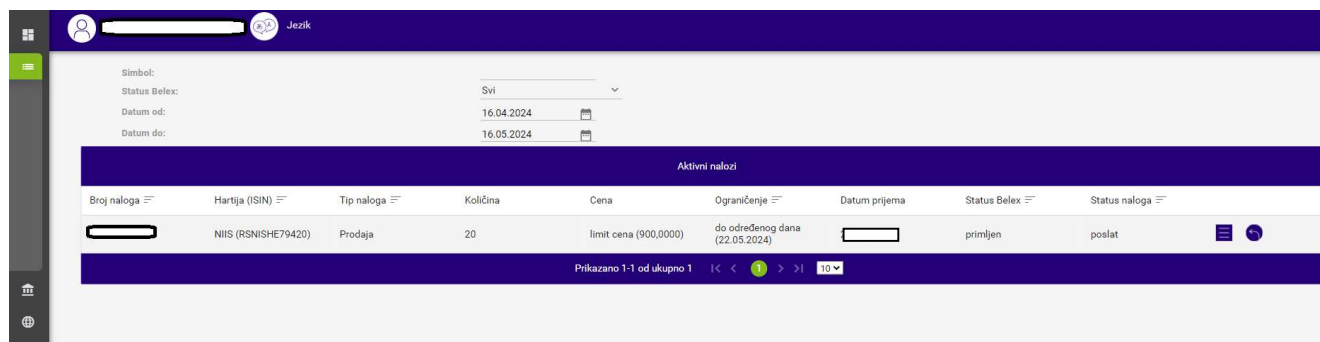
Slika 20. Pregled naloga

Odabirom opcije – „[Svi](#)“, dobija se prikaz svih ispostavljenih naloga u zadatom vremenskom intervalu (datum od – datum do). Početno podešavanje pretrage je mesec dana; sami možete definisati duži period pretrage. Filtriranje podataka moguće je unosom simbola hartije i/ili odabirom „Status“-a naloga.

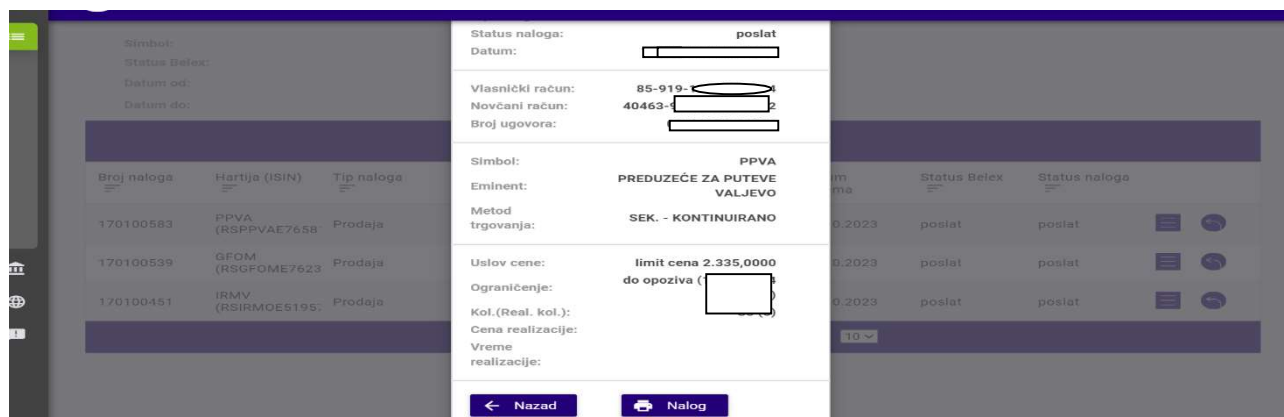
Odabirom opcije „[Aktivni nalozi](#)“ dobija se prikaz aktivnih naloga kupovine i prodaje.

Slika 21. Aktivni nalozi

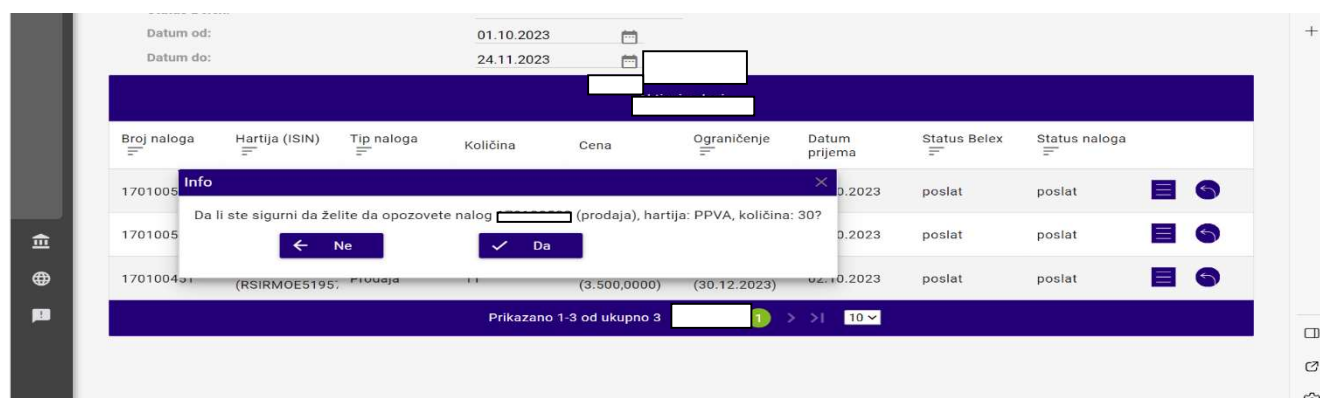

Klikom na ikonicu – **Detalji**, otvoriće se prozor sa detaljima naloga (Slika 22.), a klikom na ikonicu otvoriće se prozor **Info** (Slika 23.) gde klikom na „DA“ možete da **opozovete** nalog (ako je on u odgovarajućem statusu i nije istekao).

Slika 22. Detalji naloga

Slika 23. Opoziv naloga

Ukoliko izaberete opciju DA, dobićete obaveštenje o uspešnom prijavljivanju naloga za opoziv. To obaveštenje je ujedno i potvrda o prijemu naloga opoziva.

VAŽNA NAPOMENA: Opoziv naloga će se izvršiti samo u slučaju da nalog koji se opoziva, u međuvremenu, dok je trajala provera i unos naloga, nije u potpunosti ili delimično realizovan. Ukoliko je nalog delimično realizovan, biće opozvana samo nerealizovana količina hartija u nalogu, a ukoliko je nalog u međuvremenu realizovan u potpunosti, taj se nalog neće dalje unositi u aplikaciju Beogradske berze.

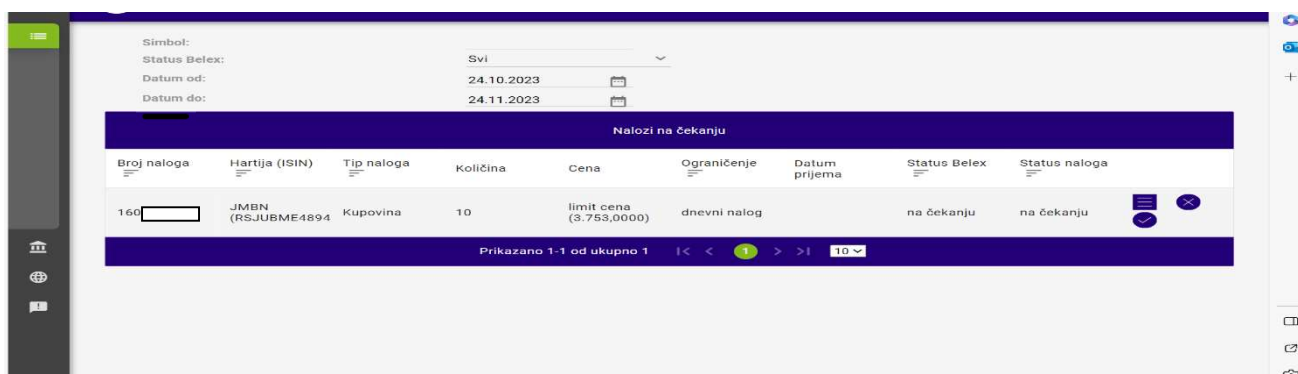
Pretraga se vrši na isti način i u ostalim opcijama.

Odabirom opcije - **Nalozi na čekanju** otvara se prozor sa tabelom ispostavljenih naloga na čekanju sa podacima o simbolu hartije, vrsti naloga (kupovina/prodaja), količini, zadatoj ceni i vremenskom ograničenju (Slika 24.).

Nalog na čekanju možete obrisati klikom na ikonicu , a aktivirati klikom na . Nakon aktiviranja naloga sredstva (novac ili hartije) se rezervišu.

Prilikom pokušaja aktivacije naloga isti se može odbiti ukoliko ne raspolazete sredstvima (hartijama/novcem) ili ukoliko bi se mogao upariti sa Vašim već zadatim nalozima u sistemu (potencijalni „cross“). Pri tom se prikazuje odgovarajuća poruka i nalog dobija status „B“. Odbijeni nalozi se mogu videti iz opcije „Pregled naloga“. U ovom slučaju ne šalje se notifikacija.

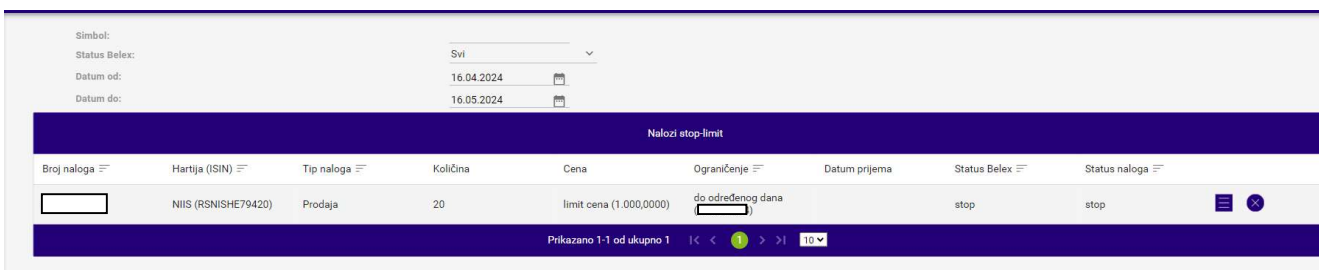
Slika 24. Nalozi na čekanju

Broj naloga	Hartija (ISIN)	Tip naloga	Količina	Cena	Ograničenje	Datum prijema	Status Belex	Status naloga
160	JMBN (RSJUBME4894)	Kupovina	10	limit cena (3.753,0000)	dnevni nalog		na čekanju	na čekanju

Pregled stop limit naloga obuhvata sve unete stop limit naloge (Slika 25.).

Slika 25. Nalozi stop limit

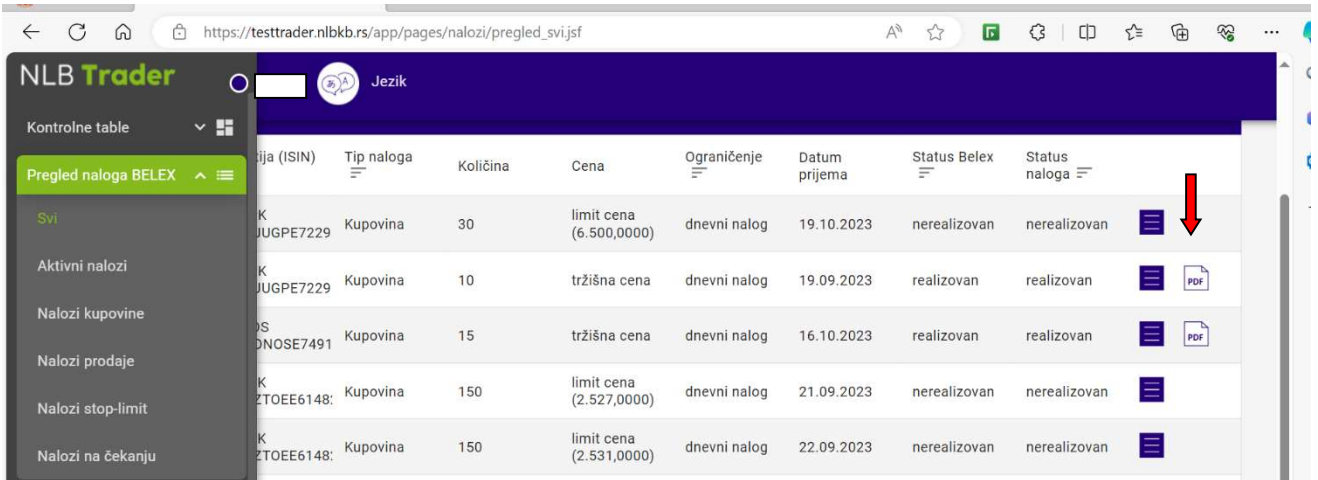

Broj naloga	Hartija (ISIN)	Tip naloga	Količina	Cena	Ograničenje	Datum prijema	Status Belex	Status naloga
160	NIIS (RSNISHE79420)	Prodaja	20	limit cena (1.000,0000)	do određenog dana		stop	stop

Klikom na ikonicu – **Detalji** otvoriće se prozor sa detaljima naloga. Odabirom ikonice – **Obrisi** otvara se prozor „Info“ gde klikom na „DA“ brišete nalog, a sredstva (novac ili hartije) se oslobađaju iz rezervacije.

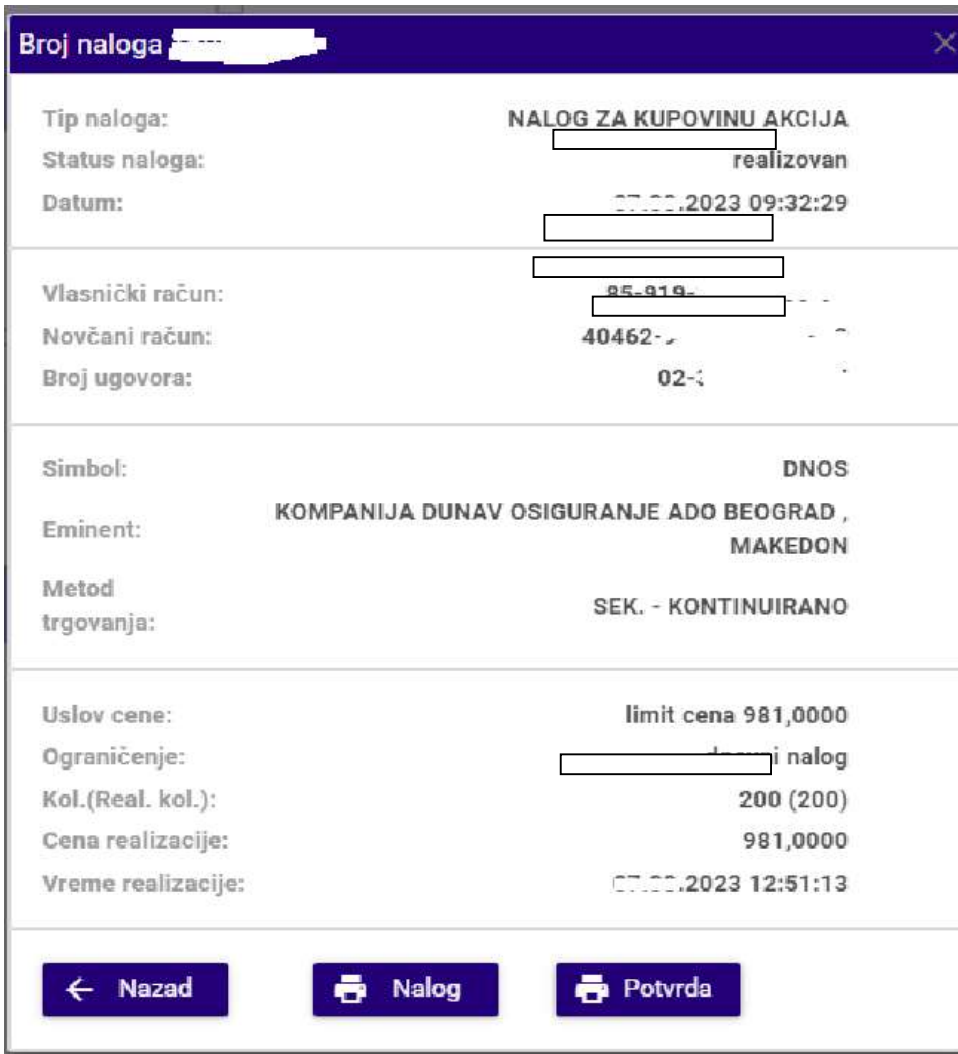
Potvrdu o realizaciji naloga za trgovanje možete preuzeti iz aplikacije klikom na ikonicu (slika 26) i/ili iz opcije „Detalji“ (slika 27).

Slika 26.

Opcija (ISIN)	Tip naloga	Količina	Cena	Ograničenje	Datum prijema	Status Belex	Status naloga
KUGPE7229	Kupovina	30	limit cena (6.500,0000)	dnevni nalog	19.10.2023	nerealizovan	nerealizovan
KUGPE7229	Kupovina	10	tržišna cena	dnevni nalog	19.09.2023	realizovan	realizovan
DNOS7491	Kupovina	15	tržišna cena	dnevni nalog	16.10.2023	realizovan	realizovan
ZTOEE6148	Kupovina	150	limit cena (2.527,0000)	dnevni nalog	21.09.2023	nerealizovan	nerealizovan
ZTOEE6148	Kupovina	150	limit cena (2.531,0000)	dnevni nalog	22.09.2023	nerealizovan	nerealizovan

Slika 27.

Broj naloga [redacted] X

Tip naloga: NALOG ZA KUPOVINU AKCIJA

Status naloga: realizovan

Datum: 07.10.2023 09:32:29

Vlasnički račun: [redacted]

Novčani račun: 40462-

Broj ugovora: 02-

Simbol: DNOS

Eminent: KOMPANIJA DUNAV OSIGURANJE ADO BEOGRAD, MAKEDON

Metod trgovanja: SEK. - KONTINUIRANO

Uslov cene: limit cena 981,0000

Ograničenje: [redacted] i nalog

Kol.(Real. kol.): 200 (200)

Cena realizacije: 981,0000

Vreme realizacije: 07.10.2023 12:51:13

Nazad **Nalog** **Potvrda**

4) Portfolio

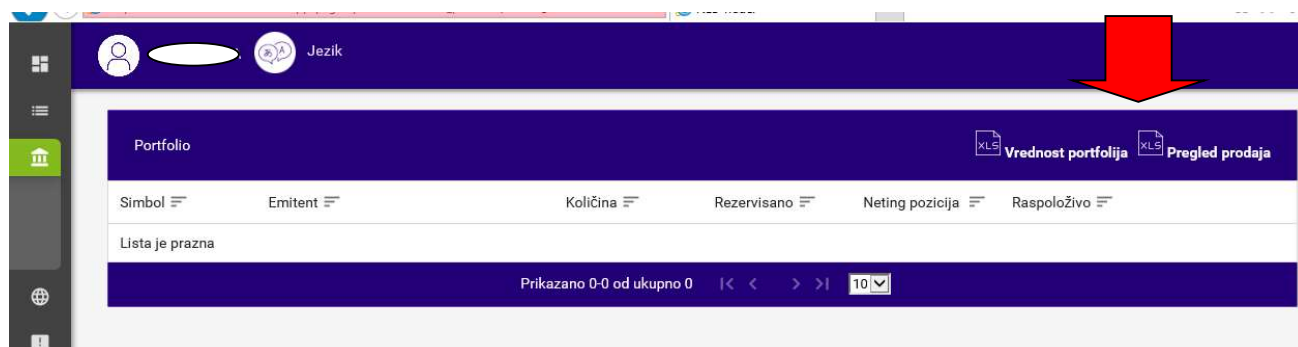
Opcija „Portfolio“ ima pripadajuće podopcije Domaće hartije i Ino hartije.

Slika 28.

U podopciji **Domaće hartije** prikazana je tabela sa hartijama u portfoliju korisnika, na vlasničkom računu depozitara NLB Komercijalna banka AD Beograd. U gornjem desnom uglu nalazi se opcija za export u xls. „Vrednost portfolija“ i „Pregled prodaja“ – crvena strelica. Prikazani su simbol, izdavalac, količina, rezervisane hartije, raspoloživo stanje i netting pozicija.

Slika 29.

Napomena: Banka omogućava netting hartija od vrednosti na T+0, sa vremenskim intervalom od 30 minuta.

Izgled stranice „Portfolio“ – Domaće hartije

Slika 30.

Klikom na ikonicu - **Vrednost portfolija** otvara se stranica sa pregledom realizovanih kupovnih transakcija, tržišnom vrednošću za odabranu hartiju na datum zadnjeg završenog trgovanja, podatke o prosečnoj ceni, prelomnoj tački rentabilnosti (cena akcija na kojoj ste na nuli, što znači da ukoliko prodate iznad te cene imate dobit), vrednosti **potencijalnog** dobitka/gubitka i stopu prinosa za izabranu hartiju na datum zadnjeg završenog trgovanja.

Klikom na ikonicu - **Pregled prodaja** otvara se tabela u .xls formatu. Izaberite folder u koji želite da snimate dokument u xls. formatu. Izveštaj prikazuje **ostvarenu** dobit/gubitak za hartije koje ste prodali (a sa kojima je trgovano preko brokera NLB Komercijalne banke AD Beograd).

Ukupnu vrednost portfolia i ostvarenog dobitka/gubitka dobićete klikom na

Podopcija **Portfolio –ino hartije** sadrži naziv izdavaoca, simbol i količinu hartija, naziv berze, raspoloživo stanje hartija, netting poziciju i rezervisanu količinu hartija.

Iz podopcije **Portfolio** je moguće ispostavljati nove naloge kupovine ili prodaje koji automatski odabiraju berzu na kojoj je hartija bila kupljena (Slika 31.).

Slika 30. Ino portfolio

Ino portfolio						
Berza	Simbol	Emitent	Količina	Rezervisano	Neting pozicija	Raspoloživo
Deutsche Borse (XETRA)	LHA	Deutsche Lufthansa AG	4820	570	945	5195
Deutsche Borse (XETRA)	AGLD	XETRA-GOLD	100	50	0	50
Deutsche Borse (XETRA)	VNA	Vonovia SE	883	263	70	690
Deutsche Borse (XETRA)	BAS	BASF SE	445	75	130	500
Deutsche Borse (XETRA)	ENR	Siemens Energy AG	350	300	0	50
New York Stock Exchange (ARCA)	SPY	SPDR S&P 500 ETF Trust	0	0	15	15
NASDAQ	AAPL	APPLE COMPUTER STK	0	0	25	25
Euronext Paris	AF	Air France-KLM	0	0	10	10
Wiener Borse/Vienna Stock Exchange	ERST	Erste Group Bank AG	0	20	20	0
Wiener Borse/Vienna Stock Exchange	MARI	Marinomed Biot	0	0	60	60

Prikazano 1-10 od ukupno 10

III TRGOVANJE NA INOSTRANIM TRŽIŠTIMA

1) Važne napomene za ino trgovanje

Trgovanje na ino berzama se u nekim slučajevima razlikuje od trgovanja na Beogradskoj berzi, što zavisi od regulative koja se primenjuje na svakom određenom tržištu.

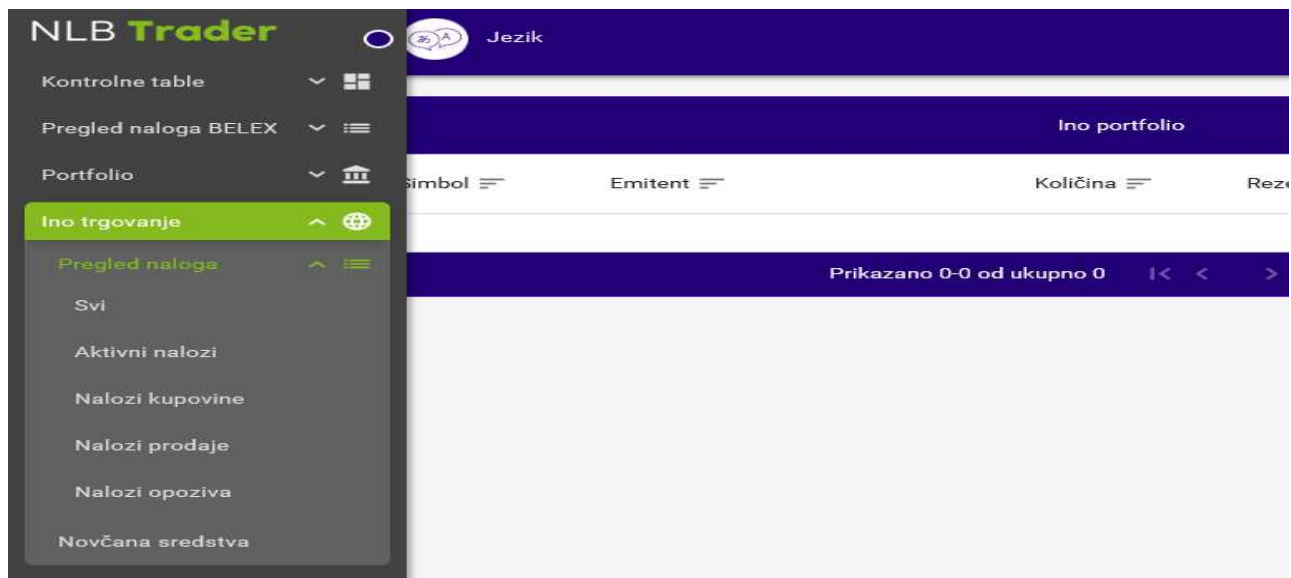
- Na primer, imamo slučajeva da je na nekim berzama dozvoljen unos naloga sa dve ili tri decimale, na nekima na četiri, a ponekada poslednja decimala može biti samo 0 ili 5. Nekada se zahteva da se trgovanje određene hartije odvija u lotovima (npr. količina 100) ili da ima minimalnu novčanu vrednost. Na LSE (London) ne možete uneti nalog koji je manji od 100 GBP (opšte pravilo) ali ima hartija gde je to daleko veći iznos. Takođe na LSE se cene izražavaju u GBP Penny (u velikoj većini, a neke su izražene i samo kao GBP), ali vodite računa da se u apikaciju unose cene u GBP. Takođe na LSE se trguje hartijama nominovanim u USD i EUR, te je potrebna dodatna pažnja kod unosa naloga. Podatke o valuti pojedine hartije na određenom tržištu možete proveriti unosom simbola hartije i tržišta, na primer uvidom na sajt www.google.finance gde iskazana cena u GBP Penny ima oznaku GBX.
- Zone dnevnih fluktuacija cena nema, - ukoliko ste uneli nalog sa nerealnom cenom on će biti odbijen.
- **Na pojedinim tržištima postoje i dodatni transakcioni troškovi u vidu poreza i naknada. Pre otpočinjanja trgovanja informišite se o dodatnim troškovima na berzi na kojoj želite da trgujete.**
- Potrebno je obratiti pažnju i na neradne dane berzi na kojima želite da trgujete, u kom slučaju će nalozi biti na čekanju i neće biti realizovani dok se tržište ne otvori.
- Posle svake transakcije dobićete e-mail obaveštenje o tome da li je nalog realizovan ili ne. U slučaju da je nalog odbijen, možete dobiti neku od sledećih poruka, pa postupite u skladu sa preporukom:
 [0] – 65 i 169: Order size too small > povećajte količinu hartija;
 [1] - 52: Unknown instrument > kontaktirati Banku na e-mail: brokeri@nlbkb.rs i telefonom;
 [1] - 97: Order exceeds aggressive tolerance > prekoračena zona fluktuacije;
 [1] - 43: On wrong side of market > ukoliko dajete stop prodajni nalog, nalog će biti prihvaćen ukoliko stavite cenu ISPOD poslednje cene. Npr. ako je trenutna cena 70, stop prodajni nalog ceni ispod 70 će biti prihvaćen. Ukoliko dajete stop kupovni nalog, potrebno je uneti cenu IZNAD poslednje;
 [1] - 79: Price not in tick size > vrednost poslednje decimalne ne odgovara zadatim parametrima
 [1] - 222: Instrument not tradeable – instrumentom se ne može trgovati zbog obustave trgovanja, statusnih promena i sl.
- Ukoliko ne možete da pronađete hartiju sa kojom želite da trgujete, molimo da nas kontaktirate na e-mail: brokeri@nlbkb.rs. Brokeri će Vam odgovoriti u što kraćem vremenskom periodu, u toku trajanja radnog vremena Odeljenja za brokersko dilerske poslove.
- **Nemojte ispostavljati naloge za trgovanje na inostranim berzama odmah nakon zatvaranja tržišta i/ili vikendom.** U tim intervalima se može desiti da nalozi budu odbijeni ili da ih naš ino partner uopšte ne obradi zbog ažuriranja podataka i drugih podešavanja.

2) Opcija ino trgovanje

Ova opcija je deo aplikacije koji je namenjen trgovanju na svim značajnijim svetskim berzama. U ovom segmentu nema prikaza tržišnih podataka, a funkcionalnosti ispostavljanja naloga su gotovo identične kao za trgovanje na domaćem tržištu, uz razlike koje se ogledaju u prikazu podataka i vrstama dostupnih naloga, što zavisi od izabranog inostranog partnera i pravila trgovanja na svakoj berzi ponaosob.

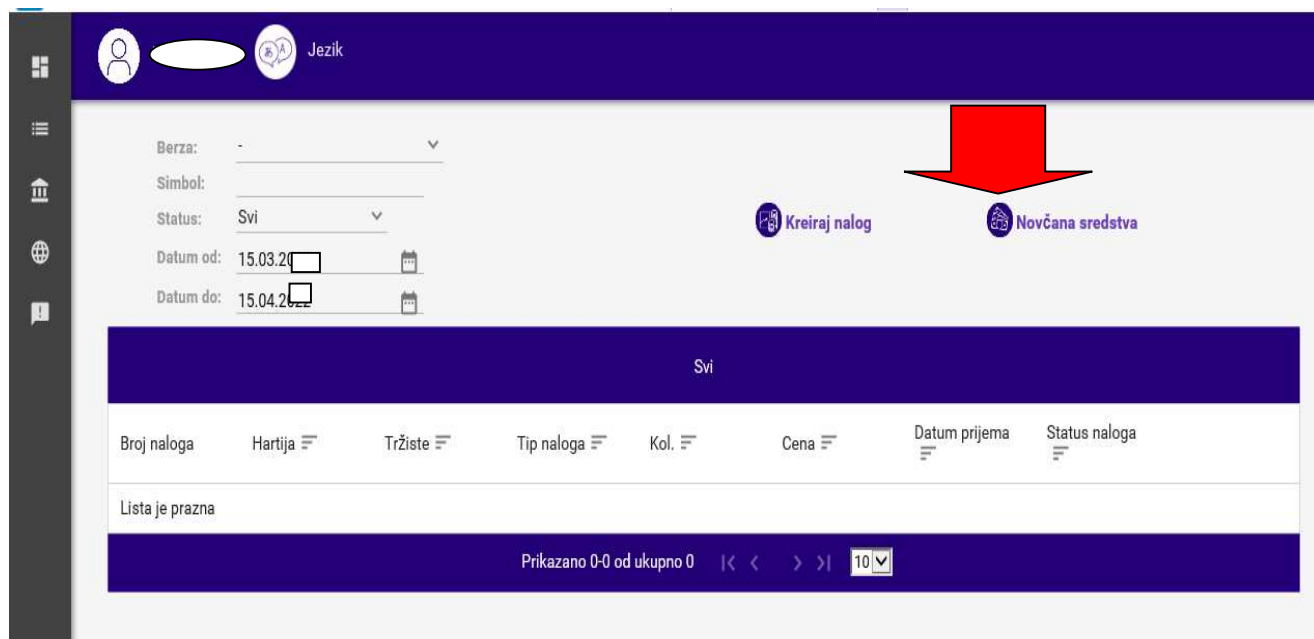
Ova opcija nudi mogućnost kreiranja i pregleda naloga i uvid u raspoloživa novčana sredstva.

Slika 31.

Segment **Pregled naloga** ima opcije: **Svi nalozi**, **Aktivni nalozi**, **Nalozi kupovine**, **Nalozi prodaje** i **Nalozi opoziva**. Postupak korišćenja je objašnjen u delu: II, tačka 3) Pregled naloga (18. strana) i funkcionalno se značajno ne razlikuju. Dodatna funkcionalnost u ovom pregledu naloga jeste mogućnost ispostavljanja naloga za trgovanje (ikonica **Kreiraj nalog**) i uvida u raspoloživo stanje novčanih sredstava (ikonica **Novčana sredstva**).

Slika 32.

Segment **Novčana sredstva** predstavlja pregled raspoloživih i rezervisanih sredstava iskazanih u svakoj pojedinačnoj valuti. Sa ovog ekrana možete i ispostaviti nalog za trgovanje.

Slika 33.

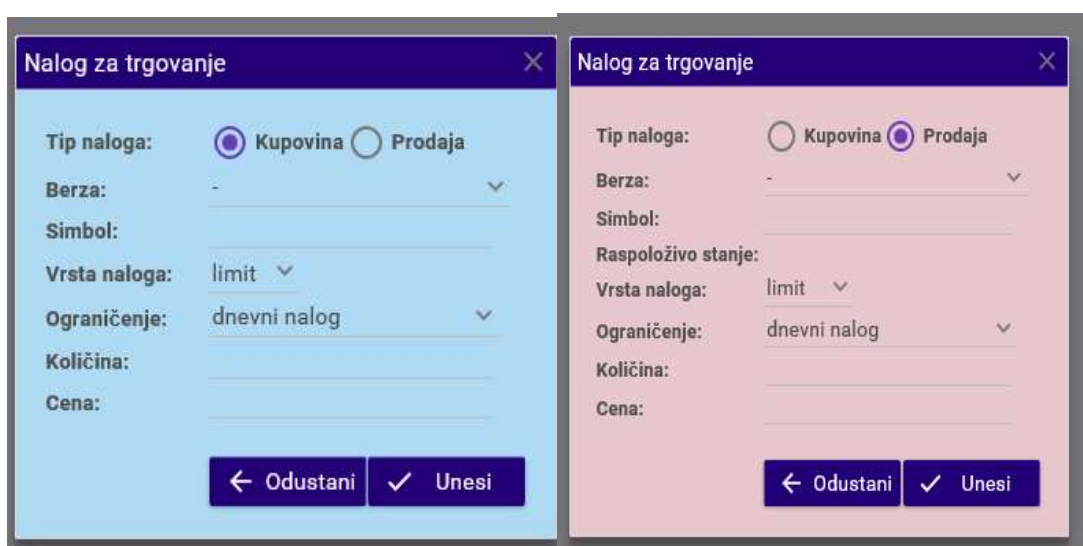
Iznos	Netting	Rezervisano valuta	Raspoloživo valuta	Raspoloživo RSD
1.602,45	0,00	0,00	1.602,45	188.708,52

Napomena: Naloge za kupovinu možete ispostaviti i ukoliko u raspoloživom stanju nemate valutu kojom se trguje na odabranoj berzi. U tom slučaju aplikacija automatski vrši preračunavanje postojećeg stanja raspoloživih sredstva po unapred zadatom redosledu konverzije i ukoliko imate pokriće, nalog će biti prosleđen na berzu.

Naloge za trgovanje možete ispostavljati odabirom ikonice – **Kreiranje naloga** (iz opcije **Pregled naloga** ili **Novčana sredstva**).

Inicijalno se otvara kupovni nalog (možete izabrati nalog za prodaju odabirom kućice. Iz padajućeg menija prvo biramo tržište – berzu na kojoj želimo da trgujemo, zatim simbol – hartiju sa kojom želimo da trgujemo (dovoljno je uneti dva početna slova kada se otvara padajući niz sa ponuđenim simbolima hartija, unošenjem narednog slova simbola sužavate niz), zatim vrstu naloga, vremensko ograničenje naloga i na kraju količinu i cenu. U slučaju unosa pogrešnog simbola, možete se vratiti na odabir novog klikom na **Izmeni**. Unos naloga se završava odabirom ikonice **Unesi**, (ako želite da odustanete od ispostavljanja naloga birate ikonicu **Odustani**). Otvara se manji prozor za proveru i potvrdu naloga. Ukoliko ste saglasni sa unetim elementima nalogoma birate opciju **Potvrdi** i nalog se prosleđuje na berzu (Slike 35. i 36.).

Slika 34.

Slika 35.

Nalog za trgovanje

Tip naloga: ☒ Kupovina ☐ Prodaja

Berza: XNYS - New York Stock Exchange

Simbol: BAC - BANK OF AMERICA - US0605051046 Izmeni

Vrsta naloga: limit

Ograničenje: dnevni nalog

Količina: 100

Cena: 50 x USD

← Odustani ✓ Unesi

Potvrda - Kupovni nalog

Podaci o nalogu

Tip naloga: Kupovni nalog - limit

Berza: XNYS - New York Stock Exchange

Simbol: BAC

Uslov cene: limit / 50,000

Količina: 100

Ograničenje: dnevni nalog

Provizije

Brokerska provizija:

Saldiranje:

Ostali transakcioni troškovi:

Napomena

U knjizi naloga je vremenski trenutak predaje određen vremenom na NLB Trader serveru.

← Odustani ✓ Potvrdi

Opcija podešavanja

Opcija „[Podešavanja profila](#)“ omogućava da izmenu lozinke i podešavanje parametara za obaveštavanje.

Slika 36.

Podopcija [Notifikacije](#) (Slika 38) korisniku omogućava da promeni inicijalno postavljene parametre za obaveštavanje: e-mail adresu i/ili broj telefona na koji želi da dobija SMS poruke.

Broj telefona mora biti jedan od brojeva za koje se korisnik izjasnio da želi da koristi prilikom zaključenja ugovora koji mu omogućuje rad u aplikaciji.

Podopcija [Promena lozinke](#) služi za promenu tajne lozinke koju koristite prilikom prijavljivanja za rad u aplikaciji (Slika 38).

Slika 37. Notifikacije promena lozinke

Pravilan prestanak rada u aplikaciji postiže se odabirom opcije „Logout“ (slika 37.) Sistem automatski odjavljuje korisnika i prekida mu sesiju na serveru. Kako se ovim sprečavaju zloupotrebe u slučaju da je korisnik ostao prijavljen na sistem i udaljio se od računara, ovo je preporučeni način prekida rada u aplikaciji.

Aplikacija „NLB Trader“ je u stalnom razvoju, prilagođavanju i pružanju što širih mogućnosti korisnicima na jednostavan i pristupačan način. O svim novinama koje budu uključene u produkciju bićete obaveštavani putem elektronske pošte sa adrese brokeri@nlbkb.rs, ili se sami možete informisati na sajtu Banke www.nlbkb.rs.

Napomena:

Pored pretpostavke da potencijalni korisnici NLB trader aplikacije imaju elementarno predznanje u vezi sa trgovanjem finansijskim instrumentima, za korisnike koji se odluče za trgovanje na domaćem tržištu, izrazito preporučujemo upoznavanje sa podzakonskim aktima organizatora tržišta – Beogradske berze i nadležne institucije, Komisije za hartije od vrednosti.

Navedena akta su dostupna na sajtovima:

<https://www.belex.rs/regulativa/>

<https://www.sec.gov.rs/>